

EL CONSIDERAT

SETMANARI POLITIC I SOCIAL

ADMINISTRACIÓ; CARRER NOU, 63

SURT ELS DIVENDRES

PREU: 20 CTMS.

L'obertura del Parlament de Catalunya

Els tres homes del moment MACIÀ, COMPANYS, LLUHÍ no estan a l'altura del país

CONSIDERACIONS

Demanant resposta

Podem creure els nostres lectors que les constatacions desagradables que "El Considerat" es veu obligat a fer en comentar en aquest número els actes

inaugurals del Parlament de Catalunya, a ningú no dolien més que a ell mateix. Els homes que assumeixen en aquesta hora la responsabilitat de les funcions de govern, no estan a l'altura del país ni estan a l'altura de les circumstàncies. No hi estan concretament les tres figures més destacades del moment: Macià, Lluhi i Companys, com es demostra i s'explica en el text d'aquest número mateix.

Però ¿és que en treuriem res de recórrer a dissimulacions, en nom del patriotisme? Aquest patriotisme ¿no fóra malentès? "El Considerat" creu que una gran part dels mals d'aquest país provenen d'haver procedit constantment, durant anys, en el terreny social i polític amb una semblant incinceritat. Val més dir les coses pel seu nom, encara que com en el cas d'ara hagi de coure una mica.

Cal fer una tasca de veritat i de sinceritat. Els nostres comentaris a l'obertura del Parlament Català responen al desig de realitzar-la. Macià, Companys i Lluhi no estan a l'altura de Catalunya, com no hi està l'Esquerra que els ha donat la representació.

Però davant d'aquesta realitat amarga, "El Considerat" fa constar la seva fe en els valors permanents i profunds de la nostra terra. Catalunya anirà endavant a desgrat de totes les noses. Per això "El Considerat" entén que el crit del moment és aquell "Visca Catalunya!", que crida avui com en tots els grans moments del país.

D'altra banda, el seny amb què el nostre poble elegí la representació minoritària a aquest primer Parlament Català, ha fet possible que el país no restés del tot abandonat a les mans incapaces que podrien prendre'l. El control de l'oposició selectíssima que hi ha a la nostra Cambra, ens fa creure, encara que Catalunya, en mig de tot, arribarà a defensar-se àdhuc de les grans dificultats actuals. "El Considerat", així, repeteix el seu "Visca Catalunya!", ara demanant resposta a tots els lectors.

Catalanista de tota la vida, "El Considerat" no voldria pas enterbolir les hores importants que acabem de viure amb motiu de la inauguració del Parlament Català. Tot ha anat bé i externament ha tingut tot plegat un to perfecte. El palau que serveix d'estatge al nostre Parlament és magnífic, d'una gran qualitat i podem afirmar que el nostre Parlament és del que millor estan instal·lats del món. És un palau molt gran. Hi cabria un Estatut considerablement més vast, que el que hem obtingut. El que convé és, amb el temps emplenar-lo, aquest palau, emplenar-lo amb el que el nostre esperit i la nostra vida col·lectiva té de millor.

Fetes aquestes manifestacions que són bàsiques d'"El Considerat" i completament òbvies, hem de posar-nos de seguida a dir la veritat, que és la justificació de la nostra existència i l'objecte dels nostres afanys periodístics. Nosaltres voldríem que les coses de Catalunya fossin sempre tan escol·lides, tan plenes de to i de raó que no hi manqués mai cap detall i que tot anés com una seda. Si considerem inconsistentes les crítiques que s'han fet als defectes materials nascuts de la instal·lació del Parlament — i les considerem inconsistentes perquè no es podia pràcticament fer res més i que

fos de tan bon gust —, creiem en canvi que són imperdonables les faltes que voluntàriament s'han comès. Hem observat en la majoria dels diputats catalans i en el govern de Catalunya una preocupació per cuidar la indumentària que ens ha complagut sincerament. Creiem que aquestes coses s'han de cuidar, s'han de cuidar amb més cura que mai. Creiem que governar un poble és una feina de senyors i nosaltres sostenim que els senyors han d'anar — independentment de la fortuna que tinguin i de les idees polítiques que professin — nets i ben vestits. L'experiència ens demostra que un home que s'imposa una disciplina de l'ordre que sigui, és sempre menys propens a dir animalades i a fer ximpleries que el que no s'imposa cap disciplina. Per això ens ha sabut greu que alguns diputats de l'Esquerra hagin passat per sobre les ordres donades per l'oficial major del Parlament i s'hagin presentat al Congrés vestits entre el groc canari i l'aubergínia. Senyors, això no pot ésser!

I dit això que ho considerem indispensable, hem d'entrar a la part política i subratllar un fet extremadament greu que es produí el dia de l'obertura solemne del Parlament Català. L'explicarem sumàriament per dues raons: primer, perquè se n'adonaren només els observadors polítics

del Congrés, i, seguidament, perquè els diaris no n'han parlat, com és la eva costum quan es tracta d'alguna cosa una mica més complicada que una mossegada d'un gos o alguna ximpleria vinguda de Madrid.

El fet és el següent: L'Esquerra proposà per la inauguració del Parlament Català un protocol determinat: el mateix que hom usà a la capital de la República per presentar a les Corts Constituents el govern de la República. El Parlament, doncs, havia de celebrar la seva reunió presidit pel diputat que primer havia enviat la seva acta — en el cas present, presidit pel senyor Simó Bofarull, de Reus. Seguidament, aquest president havia de donar pas al diputat de l'Assemblea que tingués més anys — en el cas que ens ocupa li correspongué presidir a don Raimon d'Abadal. El president d'edat hauria d'ésser, si hom volia complir els tràmits proposats per la mateixa Esquerra, el que rebés el president del govern provisional de la Catalunya, senyor Macià.

Aquest protocol fou romput violentament, malgrat, com dèiem, ésser proposat pel mateix partit dominant. L'Esquerra no volgué per esperit de banderia que el senyor Abadal rebés el senyor Macià i contestés el seu discurs. Per què? Simplement perquè

(Segueix en la pàgina 3)

Un invent dels radicals francesos

La Federació d'Esquerreres espanyoles

Un dia de tardor el senyor Azanya va anar a Santander a fer un discurs. Aquesta escapada del Parlament feia suposar que l'home que explica que tot el que ha de dir ho diu davant del Parlament, en portava alguna al pap que no havia d'ésser lliçada al Parlament.

El pinyol del discurs fou la idea d'una Federació d'Esquerreres. I d'ençà que el senyor Azanya va donar la idea es treballa activament en la construcció d'una màquina que ha de permetre als quatre partits azanyistes el repartiment d'Espanya i la creació d'uns caciats d'amics a cada circumscripció electoral.

I mentre s'ha anat treballant en la idea del senyor Azanya s'han anat veient coses que fan suposar que el projecte tingui més d'un pare. No volem ésser indiscrets, però potser no seria ociós preguntar-se per què aquest projecte interessa tant en els medis diplomàtics francesos. Forçosament, els francesos, o certs francesos, veuen en aquest projecte un mitjà que garantiria la permanència del senyor Azanya al Poder. ¿I per què els francesos estan tan enamorats de don Manuel Azanya? Cal tenir en compte que la diplomàcia francesa no té res de romàntic i que no seria suficient per engrescar-la el fet que el senyor Azanya sigui un francòfil de tota la vida. Sembla més just pensar que el senyor Azanya convé a la diplomàcia francesa.

Entre els radicals socialistes de França i els governamentals d'Espanya hi ha llaços de germanat que els d'ací porten fins a un extrem sentimental perquè són uns babaus. La germanat dels Herriot d'allà i dels Azanya d'ací no obliga, com pot suposar-se, a cap reciprocitat més enllà del Pirineu. I sembla que els d'ací s'obliguen a molt. De moment, en política menuda, tindrem lleis laïques, i en política exterior la que ens faci el Quai d'Orsay.

Però tot això d'anar a remolc de França ja ho havien fet els Borbons!

**El senyor Hurtado
sembla que encara
no en té prou...**

CATALUNYA AL VENERABLE

— Una vegada més t'haig de dir, Macià, que has quedat molt petit davant meu...

El cas de la Telefónica

El govern ja creu que té una política exterior!

Ningú no sap exactament el que ha passat amb la Telefónica. Hi ha una nota dels Estats Units que tothom desconeix. No podem, doncs, pretenir comentar una qüestió que desconeixem.

Però sí que es pot dir alguna cosa al marge d'aquest problema. Estafaríem els nostres lectors si no fèiem constar que al voltant d'aquest afer el Govern ha fet públicament els gegants. Com si pel fet d'haver rebut una nota dels Estats Units, Espanya ja tingués una política exterior, el Govern s'ha donat una gran importància. El Govern havia rebut allò que se'n diu una nota diplomàtica! I amb una reserva que no tenia res de reservat, el Govern va eridrar gent i va parlar a cau d'orella de tothom fent-se l'interessant.

I àdhuc el senyor Azanya, com si es trobés a la "Cacharrería" de l'Ateu, es va permetre fer alguna frase, i va dir que l'alarma era artificial i que totes les notes diplomàtiques tenien quelcom d'artificial. Mireu que és grandíols aquest home!

I al voltant de tot aquest afer, el senyor Zulueta ha fet com sempre un paper de zulueta.

El Bloc d'Esquerra ja té una política exterior! I ja ha rebut una nota diplomàtica. S'ha fet el pervingut a la perfecció.

Política exterior? No cal que s'hi amoini el Govern. El senyor Herriot li donarà feta i pastada.

— Què, els agrada aquest feix?
— Veurà, mentre no es trenqui...

UN CONSELL DE MODERACIÓ

L'Esquerra i el Sindicat

"El Considerat" està bastant satisfet de l'actitud de l'Esquerra davant dels Sindicats. Creiem que està bé i que és molt política la tàctica de fer servir les dues mans, una per pegar i l'altra per tocar l'espatlla del gran adversari.

Demanar una política més clara seria una desconsideració, una imprudència que no cometrem en cap de les maneres. En aquest art, el senyor Macià i Llussà és un gran mestre, i ha tingut ja molts encerts. Fixeu-vos com el Sindicat ja quasi no respira.

Alguns infelïços creien que l'Esquerra arribaria a absorbir el Sindicat i que seria prou apta per dirigir-lo. Res d'això. L'Esquerra preté una cosa aparentment més senzilla, però molt més difícil: destruir-lo, fer-lo desaparèixer.

La tàctica és excel·lent: es comença exasperant-lo, aplicant-li totes les arbitrarietats de l'antic règim, perquè això és molt més còmode que convèncer i senyalar-li el camí de la llei.

Per ara la cosa va bé. Però anirà sempre tan bé? L'Esquerra ha tingut

LLETRES PROTESTADES

Una observació

En inaugurar aquesta nova secció "El Considerat" vol fer constar que a més de lletres protestades contindrà també altres efectes. Et titol té, doncs, simplement un valor d'indicador parcial.

Per començar

Les primeres lletres que són les que conté de dalt a baix el Missatge que el Sr. Macià llegeix en la sessió inaugural del Parlament Català. Com fem notar i expliquem en altres indrets d'aquest mateix número, aquest Missatge és un document lamentable que no està a l'altura de les circumstàncies ni a l'altura del país.

Canvi de nom

Circula el rumor que el senyor Galés, diputat esquerrà per Tarragona, ha decidit elevar al ministeri corresponent un expedient demanant un canvi de nom. Sembla que el senyor Galés,

ha indagat que cap al segle XVII els seus avantpassats es deien Calers, i no Galés. Un analfabet va ortografiar malament el nom i ara el senyor Galés, decidit partidari de les normes de la Fabra, ha resolt tornar a dir-se Calers.

La darrera circular del Sr. Noguer i Comet

Ja heu llegit la circular de comiat que el senyor Noguer i Comet publica al "Butlletí Oficial" de Tarragona? Per parlar amb justesa d'aquest document hem de dir que "cierra con broche de oro" la magnífica sèrie de circulars laiques del mateix autor.

Potser no s'ha publicat mai a Catalunya un document més mal escrit, detall que prova una de dues: o que el senyor Noguer i Comet no ha estat mai catalanista o que no sap escriure.

A l'escola, senyor Governador! I no ens vingui amb allò que "otros más brutos que yo lo han sido" perquè no ens farem nostra la frase.

Passi-ho bé senyor Comet, li assegurem que cap a l'any 1960 vostè serà diputat de la Generalitat. Entretant, per favor, no faci soroll perquè vostè molesta.

Els petits afers

En una ciutat del capdaval de Catalunya, uns quants regidors de l'oposició, gent indiscreta i desconsiderada, varen cometre la indiscreció de flairar que l'alcalde havia venut de la seva botiga la roba destinada a uniformes del personal de l'Ajuntament.

La indiscreció arribà al punt de demanar comptes de les banderes i llustrina gastades en festes populars, i llavors els indiscrets veieren frustrades les seves pretensions. Es pogué, no obstant, aclarir que l'Ajuntament era un important client de l'alcalde.

Un perill de fam

Els diaris han dit que el cacicat que el senyor Bordes de la Cuesta té mun-

tat a Castelló d'Empúries perilla. En la capital de tan productiu cacicat, la Lliga obtingué xifres més altes que l'Esquerra.

Comentant aquest fet, un esquerrà deia a un altre.

— Si En Bordes perdés Castelló d'Empúries, ¿què en fariam d'aquest home?

— Podria tornar — va respondre l'altre — a oferir els seus serveis d'interpret a l'Estat Major alemany. Ho feia tan bé això d'interrogar els pobres belgues presoners!

Un ball de l'Esquerra

La setmana passada l'Esquerra celebrà un ball polític en el Palau Nacional de Montjuïc. Era un ball d'homenatge de les joventuts als seus capdavaners. En Macià hi assistí, voltat de prohoms i funcionaris. No sabem si ballà. En aquesta festa, una orquestra de balls moderns es partí el programa amb una cobla de sardanes. L'Esquerra atribueix una gran transcendència política a aquest especial procediment.

La baixa d'en Tomàs i Piera

S'ha donat de baixa d'Acció Catalana el senyor Tomàs i Piera, membre del Consell del partit i ex candidat per Barcelona-Ciutat en les darreres eleccions. Amb el senyor Tomàs i Piera deuran seguir tres entitats de Sans. La qüestió és anar sumant.

Ara el senyor Tomàs es podrà fer de l'Esquerra Republicana de Catalunya l'ocasió d'absorbir un altre talent dels més grossos que tenia Acció Catalana. Per aquest camí, l'Esquerra aiat serà un gran partit.

I tant que el senyor Rovira i Virgili s'havia fet la il·lusió de regnar en un partit de bornis. Aviat tots els talents d'Acció Catalana seran a l'Esquerra.

Se dan lecciones de Catalanismo

Amadeo Hurtado

Es donen lliçons de política confusionària i laica

Amadeo Hurtado

La Llei de Congregacions religioses

Si el Parlament escoltés més el poble, aquesta llei no es votaria

Seria la cosa més desconsiderada del món imaginar que "El Considerat" pot posar en dubte la legitimitat de les Corts Constituents de Madrid. Foren elegides pel poble, i encara que quatre cacies republicans que menen quatre partits tinguessin la poca delicadesa de concedir una prima legal a la majoria, el Parlament és legítim. Es pot assemblejar amb el Parlament de Roma, però "El Considerat" creu que, encara que la futura llei electoral digui que totes les minories només tindran quatre diputats entre totes, contra quatre-cents, el Parlament seria legítim, perquè s'hauria fet segons marca la llei i se-

gons exigeixen les necessitats dels amics del senyor Azanya.

La prova que el Parlament és legítim la tenim en el fet que pot permetre's tota mena de facècies, àdhuc la de pronunciar-se contra un sector d'opinió que va votar esquerrans i va contribuir a l'adveniment de la República. Sense aquest sector d'opinió no hi hauria hagut República perquè el republicà professional estava molt desacreditat. Si el Parlament no representés realment l'opinió pública, el poble ja l'hauria dispersat.

El que va passar el dia 28 de juny de l'any passat és que molts, la majoria, dels diputats que el poble va elegir tenen una doble personalitat: la de delegats del poble i la de representants d'una societat secreta. I l'associació secreta és més exigent que el poble que va elegir els diputats.

Això és en resum el que passa a les Corts Constituents.

Una gran part del país opina que els diputats s'han excedit i que la missió del Parlament no era fomentar aquesta guerra civil sorda que ho corseca tot i que ha fet perdre llastimosament a la República la col·laboració de tota la gent considerada.

Però aquella associació secreta, com que és una mena de Soperparlament i no es cansa d'actuar, és més forta que el poble i que el mateix Parlament. Per això ara tindrem una llei antiliberal contra les congregacions religioses que durarà fins una altra llei contra certes associacions.

Aquesta llei, dictada per les associacions secretes, que són organitzacions de carlins d'esquerra, dividirà el país d'una manera definitiva. Per culpa d'aquesta llei les esquerres es veuran obligades a fer-ho més fort, i alguns sectors de dreta s'aniran situant en una actitud protestatària. I aquesta guerra civil, al cap i a la fi, no serà gens bona per a les esquerres, perquè, augmentant el malestar general, forçosament precipitarà la seva caiguda, ni per a ningú.

La llei afectarà dolorosament a molta gent, però els parlamentaris tant se'ls en dona que milers i milers de nens hagin d'interrompre el curs. La gran fatuïtat d'En "Barbitas" ja omplirà el país de mestres laics plens d'ignorància i suficiència.

Romanç d'En Tomàs i Piera

Adéu Tomàs i Piera,
no t'hagués conegut mai!
No sé si vas a l'Esquerra
o si et fiques a la Fai.
Si en Gassol et veu els rínxols
no patiràs, això rai;
te'ls farà tenir de negre
i semblaràs un fregall.
Se t'obriran trenta portes
quan passis dret com un gall,
i En Farràs, si li demanes,
et farà una sopa d'all.
Parlament o Consistori
pots triar pel teu badall.
A l'Esquerra hi falten homes
i tu ets net com un mirall,
i portes una butxaca
que fa soroll de metall.
Adéu Tomàs i Piera,
no t'hagués conegut mai!
No sé si vas a l'Esquerra
o si et fiques a la Fai.

Amb els d'Acció Catalana
estàs tip de fe' els gegants,
i t'emportes els casinos,
els tres casinets de Sans!
En l'un et diuen Piera,
en l'altre et diuen Tomàs,
i en el terç "Papitu" et diuen
amb un tracte casolà.
Casinets, com fareu peça
a don Francesc Macià!
I si En Macià s'arronsa,
no s'arronsarà En Companys.
Adéu Tomàs i Piera
i tal dia farà un any!

Seràs famós pels discursos
i gloriós pels teus brams;
faràs tronar i faràs ploure
i faràs que caiguin llamps,
seràs l'home de qui es parla,
com En Farreres Duran,
que també l'Acció deixava
fugint de pena i de fam;
l'Acció que ha mort consumida
l'Acció que ha plegat el ram.
Adéu Tomàs i Piera,
no t'hagués conegut mai!

HOMES DEL DIA

El senyoret Lluhi, president del Consell de la Generalitat

Ha arribat l'hora d'implantar l'amor lliure

Si el senyor Macià i Llussà és president de la Generalitat i el senyor Companys és president de l'Assemblea era natural que una personalitat com la del senyor Lluhi i Vallescà s'imposés i arribés a tenir prou categoria per ésser president del Consell de la Generalitat.

Pocs homes com el senyor Lluhi i Vallescà encarnen tan bé el tipus de l'home desconegut, del sense mèrits, elevat al capdamunt de tot per allò que en diuen una revolució. És clar que en un país més considerable n'hi hauria hagut prou amb aquest any i mig de República per arreconar el senyor Lluhi a les golfes entre les desferres inservibles. Però encara n'hi haguessin, a l'Esquerra, de Lluhins. Això és el què manté el prestigi del senyor Lluhi, com el del senyor Gassol, etc., etc. Comparat amb molts correligionaris seus, el senyor Lluhi és una "alhaja". Immensament superior a molts d'ells, en moral, d'una netedat inatacable en matèria d'afers i de diners, no és pas inferior als prohoms de l'Esquerra en cultura. Un senyor Lluhi no val un Sr. Gassol o un senyor Fontbernat? No té el cap tan clar com el senyor Serra Hunter? No és molt més intel·ligent que el senyor Pere Comes? Em direu ara que el senyor Lluhi no sap res de res, que les seves assignatures són el tresillo i el billar i que damunt de les taules de joc hi ha mort hores i hores. Però, volem dir que després de tan cremar-se les celles el senyor Serra Hunter, ha après d'escriure i de filosofar? Us atrevirieu a afirmar que aquest gran infeliç del senyor Sunyol i Garriga és superior al senyor Lluhi i Vallescà? No creieu que el senyor Pere Pastera és molt més perillós que el senyor Lluhi?

El senyor Lluhi és un noi viu que ha fet tota la carrera a les taules de joc i de tresillo. No el cerquem a les biblioteques, perquè no li trobareu, no llegiu els seus articles perquè quasi són tan bunyols com els de l'il·lustre senyor Pere Comes i Calvet. En els jocs d'atzar ha après molt més que en les biblioteques: ha après que l'atzar governa la vida i la política, concepció que és certa fins que falla i arruïna el personatge que professa idees tan peregrines.

El senyor Lluhi és el tipus del noi de casa bona que se sent esquerrà. D'això se'n ve de família i no s'hi pot fer més. És com néixer ric o pobre. Però el senyor Lluhi és ric, és noi de casa bona, i el pitjor és que se li nota. Si fos una mica més afnat ho sabria dissimular. Però, que ho saben dissimular els Casanelles o els Sunyol i altres?

Un noi de casa bona pot ésser una persona molt distingida i considerable, però si no té una educació i una cultura, pot ésser un ciutadà que faci riure molt, un xic provocatiu. Això és el que li passa al senyor Lluhi, amb aquell aire matonès que dona el no haver fet res en tota la vida, o el no haver-se preocupat per cap activitat de les que entonen un home. El senyor Lluhi no ha treballat mai, cosa que no poden dir tots els milionaris del país que poden ésser considerats com a classes productores.

No haver estudiat mai res, no haver treballat mai són geps que es noten

tota la vida per viu que se sigui. I al senyor Lluhi això se li ha notat sempre i no s'ho treurà mai del damunt. Per això, sovint, quan es tracta de fer una planxa, la fa grossa. Recordeu el famós discurs de l'amor lliure, que al Parlament fou acollit amb un somriure d'aquells que es paguen. La ignorància i el matonisme són la tònica d'aquell discurs, els defectes del noi ignorant, fill de casa bona, que s'ho pot permetre tot.

No obstant, tot el que diem no ha de contribuir a fer minvar la consideració a la persona del senyor Lluhi. L'home té diners i no ha treballat mai, i tot això inspira confiança i fa pensar que el senyor Lluhi evolucionarà ràpidament cap al conservadorisme, que és el punt on "El Considerat" el vol veure ben aviat.

La història política del senyor Lluhi és breu i exemplar. Durant els primers anys de la Dictadura era un decidit admirador — i no se n'amagava — del general Primo de Rivera. I és que el senyor Lluhi és un home enèrgic, partidari de la mà forta. Llavors, ell creia que el general Primo de Rivera havia obrat excel·lentment destruint els vells partits i implantant una Dictadura. Després va anar evolucionant fins... fins al comunisme. Qui no li ha sentit fer la defensa del senyor Stalin. El senyor Pere Comes, que és de natural més conservador, com fan suposar la seva panxeta i aquelles galtes, estava escandalitzat de les idees del senyor Lluhi. Del comunisme va virar cap a un conservadorisme esquerranista, cap a la confusió, fins al punt que el seu amic, el senyor Comes, estava tan escandalitzat com en el temps de les aficions comunistes del senyor Lluhi. Quan el senyor Lluhi va tenir la sort d'anar uns quants dies a la presó, el senyor Comes, deia que si el governador conegués les sòlides idees conservadores del senyor Lluhi el nomenaria policia honorari.

El que no ha estat mai el senyor Lluhi és catalanista. Fins abans de la República no es recitava de dir-se anticatalanista. Ara deu ésser un catalanista de conveniència, dominat per l'obsessió de reventar el Sindicat Unió, i d'establir sobre aquest dissortat país una era de pau esquerrana. A Madrid va refermar-se el seu anti-catalanisme. L'home creu que a Madrid es fa política a l'engròs, que és al que ell aspira. Els madrilenys expliquen que durant el primer període d'aquest Parlament, el senyor Lluhi feia la cort al senyor Lerroux. Pretenia ésser ministre Lerrouxista, però el discurs de l'amor lliure, que va oferir-li una ocasió poc elegant de parlar d'ell i de la seva família, va merèixer per part del senyor Lerroux un comentari dels més despectius. Ara, veient que el paper lerrouxista baixa, el senyor Lluhi fa azanyisme. Però el discurs sobre l'amor lliure encara pesa, perquè és la barrabassada més grossa que s'ha sentit en aquest Parlament.

De seguida que actüi de cap del Govern de la Generalitat ja aniran veient que és un bon noi, el tipus del senyoret de casa bona, amb poca educació i encara menys instrucció, però d'una netedat de procediments que el senyor Companys admirarà tota la vida.

L'obertura del Parlament de Catalunya

(Ve de la primera pàgina)

el senyor Abadal és de la Lliga. I el procediment inventat per eliminar-lo consistí a nomenar de pressa i corrents un president de l'Assemblea interí — fou el senyor Companys —. D'aquesta manera, la inauguració del Parlament que hauria pogut ésser una cosa integral, que hagués permès un diàleg entre les dues personalitats més destacades de l'Assemblea esdevingué un acte limitat a l'Esquerra. Ens considerem obligats a denunciar aquest fet no solament perquè és revelador d'un intolerable esperit de partit sinó perquè implica un començament inicial i partidista. Si per una petita cosa com aquesta, l'Esquerra es desdiu de totes les paraules donades, que passarà quan es produeixi algun fet viu i apassionant?

Veritat és que el senyor Abadal fou descarregat de contestar el discurs que féu el senyor Macià. Aquest discurs fa una pena, senyor President, que no ens l'hauria pas d'haver donada. Ja no s'hi val a parlar amb aquesta vaguetat, senyor Macià, a parlar com un redactor de la "Soli"! S'ha d'acabar aquesta tartarinesca

comèdia de voler declarar la pau a tots els pobles del món i de dir que Barcelona ha d'ésser la ciutat de totes les ximpleries. No! El senyor Macià hauria de comprendre que tot això és d'un ridícol que espanta i que pràcticament no produeix cap efecte. El dia de la inauguració del Parlament s'havia de parlar de Catalunya, de la tradició catalana i dels catalans en tant que homes de carn i ossos. Es parlant d'aquestes coses i deixant l'anarquisme tronadíssim que el nostre president professava que hi hagués hagut aquella emoció patriòtica, aquella vibració catalana, aquella abrivada de forces ancestrals que faltà en la cerimònia en tot moment. El senyor Macià féu un discurs com els que es produeixen en obrir-se l'Assemblea del "ramo de la maderà" o del sindicat de fabricants de pells de conill. No, senyor Macià, no. El seu discurs és un error, un error, un gran error més.

Li contestà Companys amb una veu entelada i amb quatre tòpics que feien llàstima. Companys digué que ara, que tenim la llibertat tenim més res-

ponsabilitat i altres coses d'aquest gruix! Entesos, senyor President, entesos. Però el cert és que haurien d'haver fet un esforç mental més important que tot això i haurien d'haver fet funcionar una mica més el cervell. Veritat és que el senyor Companys tingué el bon sentit de cridar a la fi un "Visca Catalunya!" Això li redimí l'ovació i li donà un to que en cap moment tingué el discurs del president.

El resum és aquest: Nosaltres creiem que ni el senyor Macià ni el senyor Companys estan a l'alçada de les hores històriques que hem viscut. Tots dos són, mentalment, uns anarquistes, negadors voluntaris de la tradició i de tot allò que de més sentit català tenen les hores que hem viscut. Els seus discursos han estat les dues notes discordants de la diada. Aquest és el fet. Del Sr. Lluhi, en parlem a part.

Però no sabriem pas amoinar-nos-hi massa. Catalunya superarà, té prou vida per superar aquestes anècdotes inconsistentes.

Ja no s'hi val a parlar amb aquesta vaguetat, senyor Macià, a parlar com un redactor de la "Soli"

Un document històric curiós

Carta de felicitació

enviada per el president de la Societat de Rabassaires "La Rabassa viva" en nom dels interessos de la rabassa morta al president del Parlament Català don Lluís Companys i al president del consell de ministres català don Joan Lluhi Vallescà

El redactor d'"El Considerat" al Parlament català ha trobat a la paperera del dit Parlament la següent carta que publica per contribuir a la història del país en particular i per al bé dels interessos de la humanitat en general.

"Sr. D. Lluís Companys

Sr. D. Joan Lluhi Vallescà

Estimats companys: Hem llegit a la premsa — car nosaltres llegim molt — la respectiva elevació de vos-

cionals. Per nosaltres es un motiu d'orgull saber que el nostre vell amic el Pajarito i el nostre jove company senyor Lluhi hagin fet tant de forat. En nom de la rabassa morta que ha contribuït dintre de la seva modesta esfera a aquestes considerables elevacions ens complavem en felicitar-los i els convidem a fer un arrosset de pollastre a sota Montserrat. Vostès es deuen a la rabassa agrada i suposem que ens faran quedar com uns senyors no faltant. Nosaltres som modestos i fins i tot humils com diu l'Avi de tots, el senyor Macià, però encara que des del seu alt setial els hi sembli mentida, som gent com cal.

Hem d'aprofitar l'avinentesa de les seves elevacions per arreglar la rabassa. Aquests del Bloc Obrer i Camperol ens diuen sempre que vostès són uns caragrats i fins uns traïdors als interessos del proletariat. Nosaltres no ho creiem pas perquè no es pot pas matar tot el que és gras. De tota manera no estaria gens malament de donar una empenya a la rabassa i deixar-ho tot llest d'una vegada. Recordin que som en revolució i que tots plegats hem de mirar de quedar bé. Del contrari no sabem pas on anirem a parar.

Salut doncs i rabassa, treballin pel bé de tots i de Catalunya que és el principal. Nosaltres, som sempre allà mateix, es dir, sota Montserrat. Quan vegin l'Avi l'abracin de la nostra part. Manin i disposin i revolució social.

Progrés Regalat,
President de la "Rabassa viva"
Ciutadà"

DESCONSIDERACIONS?

El senyor Trabal (senyor i doctor) posseeix una carta del senyor Macià en la qual, amb motiu d'un incident electoral una mica difícil, el Venerable promet l'acta de Lleida al dit doctor Trabal amb una certa combinació. Vós no anireu en candidatura, ve a dir-li, però si jo trec les dues actes, renuncio la de Lleida i vós hi podeu obtenir amb èxit segur.

El Venerable ha aconseguit les dues actes, però el meritíssim Trabal està esverat perquè ara sembla que, si de cas, el Sr. Macià renunciarà l'acta de Barcelona. Aleshores, Trabal, això serà un paper mullat. Ja te'n convençeràs.

En Farreres i Duran freqüenta una penya d'intel·lectuals. L'altre dia explicava el diputat electe el que serà l'impost sobre la renda.

— Serà un impost — deia — que no-més pagaran els pobres. Quan més renda tingui una persona menys pagarà...

— Farreres! Un moment! L'impost sobre la renda serà exactament el contrari del que dieu... — li digué esparverat un concurrent.

— I ca, home, i ca! Això que acabeu de dir només pot sortir d'un monàrquic...

I després d'una pausa gacial:

— A vosaltres us haurem de depor-

El senyor Martí Esteve no se'n vol convèncer, però el P.C.R. deixà d'existir el dia 20 de novembre d'aquest any

La carta d'En Damià

El duel Unamuno - Azaña

Les lletres contra les armes?

L'actualitat de la darrera setmana, ha estat a Madrid, la conferència de don Miguel de Unamuno i els comentaris innombrables que ha provocat. A Madrid passa una cosa molt curiosa i és que l'interès polític s'ha desplaçat dels òrgans naturals de la Política. Al Parlament no hi va ningú i les tardes són pesadíssimes. Com en els pitjors temps de la monarquia, ha bastat que hom posés a discussió els presupostos del senyor Carner perquè la gent fugís i els diputats abandonessin el parlament com les rates d'un vaixell que fa aigua. Els diaris del seu cantó han perdut totalment l'interès, perquè la gent està convençuda que vivim en aquest punt en un règim molt semblant al del feixisme: "El Sol", "La Voz", "El Liberal", "l'Heraldo", "Ahorra" i "La Libertad" són diaris pràcticament controlats per Azanya. O per nuclis afins. No tenen cap mena de llibertat de pensament i d'expressió ni la volen tenir. El que ha fet el govern amb la premsa suspesa ha produït, en tots els ambients un malestar visible. Això no ha reït tampoc perquè l'ABC i altres diaris suspesos han hagut de tornar a ésser permesos per la pressió de l'opinió. I és que els procediments a Espanya no canvien mai, per més que varin les formes polítiques. I com podrien canviar si el material humà sempre és el mateix?

L'Unamuno és un baròmetre de l'opinió castellana i la seva conferència de l'Ateneu és una prova claríssima de la insatisfacció de l'opinió. Azanya ve tirant. Fa més d'un any que el país espera que aquest gran estadista iniciï la tan esperada regeneració d'Espanya, la formació del país nou i gran. Per ara no ve res. Pràcticament hom ha fet una constitució que podria ésser millor perquè només calia copiar-la de la més bona que hi ha. Hom ha expulsat els jesuïtes i com tothom sap el país a conseqüència d'això va millor que mai i sembla que li han tret un pes de sobre. Hom ha presentat el primer presupost veritat amb sis cents milions de dèficit. Per fortuna, l'Estatut ha vingut i nosaltres, els catalans no ens podem queixar. Però enllà de l'Ebre, tot ha quedat igual i a la gent se li fa una mica difícil de veure quina diferència hi ha entre la monarquia i la República. Per ara, no hi ha més que un problema d'ordre públic crònic plantejat a tot Espanya: la possibilitat que l'economia quedi a mitja península pràcticament desfeta pel fantasma d'una reforma agrària feta sobre el

paper amb els peus, una desconfiança creixent del capital i menys llibertat que mai. Ací, la gent contempla aquest panorama i es grata el clatell amb un aire escèptic i lleugerament angosat.

Això és el que ha vist Unamuno i independent com és, ha parlat clar. És un home que pot parlar. Ha fet per portar la República més que qualsevol altre. Té, a més a més, una indubtable personalitat. Es sens dubte l'intel·lectual espanyol d'avui més conegut a l'estranger, el més discutit i el més apreciat. Hi ha, en la situació present ben pocs esperits independents, ben pocs que sense produir suspicacies, puguin parlar. A la majoria d'aquests esperits la marxa que té la república, és fatal. A Madrid hom fa sovint, àdhuc en els ambients més republicans, la comparació entre Primo de Rivera i Azanya. Són dos homes certament molt diferents, però que es mouen en mig d'una situació política sorprenentment semblant. Azanya, com Primo, no pot resoldre el problema de la seva substitució de manera que viu davant d'un interrogant. És un home com Primo, rodejat de mitjanies que inconscientment li posen bastons a les rodes i li porten conflictes a cada pas. És un home, com Primo, que segueix la tàctica dilatòria, que viu al dia, que vol fer-se un partit i no pot, que no acaba de resoldre cap problema, que no acaba mai res, que simplement va passant dies, setmanes i mesos. Primo de Rivera pogué fer aquesta vida política mentre tingué salut física i quan la corpora li fallà tot s'ensorrà. Azanya viu també de la seva salut i aguantarà mentre el cos el porti. Però si abans no resol el problema de la seva substitució—que és l'essencial de l'estabilitat del règim—com acabarà políticament el senyor Azanya? Això és el que es demanen a Madrid els millors esperits republicans.

Azanya ha contestat a la formidable enquesta de l'Unamuno en un article que ha publicat "La Voz" d'ací i que alguns diaris de Barcelona han reproduït. S'ha valgut de l'anònim per publicar-lo. Primo de Rivera també polemitzava i escrivia més malament que Azanya; però la política no és pas un problema d'escriure bé o malament. És un problema a part, limitat, tancat dins uns termes coneguts. Azanya fins ara té tot l'aspecte d'ésser un gran polític que no serveix absolutament per res. Això s'hauria de corregir; és essencial.

DAMIA.

El protector dels humils

A LA FIRA DE SANTA LLUCIA

—Apa, nois! Ara sí que tindrem casetes i hortets per quedar bé!

Contribució a la Història

Les causes de la desfeta d'Acció Catalana

El partit dels Martins Esteves, dels Hurtados i dels Nicolaus, ha desaparegut dissolt en els seus propis àcids

Nosaltres sempre hem sostingut el mateix, això és, que les últimes eleccions han presentat un aspecte positivament higiènic i d'un magnífic cop de vista en tant que han servit per eliminar, suposem per sempre més, el Partit Catalanista Republicà ex-Acció Catalana. El partit, en si, ens és indiferent. N'hi ha tants a Catalunya de partits i partidets, capelletes i penyes, casinets i tertúlies d'amics, que no ens ve d'un. Si aquests joves es volen reunir una vegada cada setmana per admirar les virtuts cíviques i les corbates microscòpiques d'En Nicolau d'Oliver ens és perfectament indiferent. El que calia era eliminar l'esperit que implica l'Acció Catalana i això s'ha aconseguit abastament.

En aquest partit hi ha —o millor dit hi havia— dues coses. La ideologia i la realitat. La ideologia de l'Acció Catalana és generosa, brillant i enlluernadora com totes les ideologies. D'ideologies —com de constitucions— n'hi ha de perfectes i les venen admirablement impreses i per pocs diners a totes les llibreries. Després hi ha la realitat, els homes, amb el seu temperament i les seves passions, és dir, els fets. Nosaltres sostenim que des d'aquest punt de mira l'Acció Catalana era la concentració més curiosa i més ben trobada de tot allò més estret, més rònec, més envejós, més intrigant, més biliós, menys generós que floreix en aquest país.

L'història de l'Acció Catalana és una successió d'intrigues i de lluites d'insectes, sense cap justificació ideològica i política, un seguit de punxades d'agulla personals pel mer gust de punxar i de ferir. Aquestes intrigues fan víctimes que l'Acció Catalana va deixant al marge del seu camí. Quan dos homes d'aquest partit es

cansen de lluitar entre ells, de manobrar, de xafardejar, de criticar, se solen escriure una carta de comiat admirable que els lectors més babaus de la "Publi" llegeixen amb una fruïció infinita. En aquestes cartes, l'un diu que es retira a casa seva pel bé de Catalunya i per impulsos patriòtics nobilíssims. L'altre l'abraça, l'acompanya fins a la porta, li dona un certificat de patriotisme i de catalanisme i li assegura que algun dia es tornaran a trobar en el camí del deure, de la pàtria, de la democràcia i d'altres coses importantíssimes.

D'aquesta manera fou eliminat Rovira i Virgili, i no s'ha sabut encara ben bé per què. Més tard fou eliminat el Sr. Carrasco i Formiguera. Seguidament Bofill i Mates. Més tard, encara, els catòlics de la casa. I això foren els peixos grossos. Les víctimes menudes foren innumerables i totes elles caigueren sense una justificació clara, simplement per un joc d'adjectius i de gaselles alambinades i retorques. Avui hi ha a Catalunya una quantitat de gent que han estat primeres figures de l'Acció Catalana molt superior al nombre de persones que encara ho eren el 20 de novembre. Per un partit polític, el resultat és evidentment un rècord de fantasia.

Si vosaltres heu tractat algun d'aquests senyors veureu que això era inevitable. Són persones, les d'aquest partit, que han nascut amb una simple disposició crítica. Són gent de tertúlia que viuen per dedicar-se als plaers primaris de rosegat l'os de l'enveja. Tots es creuen homes superiors, que són el millor del país, que graten l'eternitat; sospiten que el país no els hi farà mai justícia. La majoria són uns purs arribistes, persones que no han tingut paciència per esperar-se, que han cregut que la mar-

xa que fatalment tenen les coses era per ells massa lenta i en el fons injusta. Han fet colla a part, però, naturalment, han portat a la colla mateixa les idees que tenen sobre els altres i en general sobre la vida. I la conseqüència és que ells amb ells no han fet més que devorar-se, punxar-se, molestar-se, dir-se mal l'un de l'altre, destruir-se. És probable que les senyores d'algun d'aquests senyors hagin fet els possibles per intervenir en aquestes lluites i per tirar oli al foc. La concentració d'àcids corrosius que hi ha hagut en el partit ha estat per totes aquestes raons considerable. L'Acció Catalana ha estat en un mot una petita cloaca dissimulada per les apariències del jardinet barceloní i les virtuts cíviques.

Com l'anterior Acció Catalana, o si voleu el Centre Nacionalista Republicà, o encara el C. N. R. de divertida memòria, aquesta d'ara haurà passat per la política catalana com un meteor fugaç. La mena de gent és la mateixa. Una sèrie de senyors d'una respectabilitat terrible, d'una agilitat provada, d'una ganderia infinita, d'una biliòsita malaltissa i un grup de babaus de mitja mida que els han seguit i han pagat la seva entrada per assistir a les decapitacions múltiples, a les lluites d'insectes i a l'intercanvi de cartes de comiat admirablement escrites. La semblança és tant curiosa que a la fi, les desferres del C. N. R. —l'Hurtado i En Gubern— han acabat fent la manilla amb l'Esteve i En Nicolau. No passen els anys i l'esperit continua inextinguible. Aquest esperit s'ha d'acabar de destruir perquè té totes les característiques del que té l'esperit català de més gòtic, de més poc generós, de més estret, de més estèril. És l'esperit de banderia basada en la vanitat personal i en la gasiveria.

P. C. R. ?... R. I. P. !

Adquisicions creuades

El diputat per l'Esquerra senyor Pere Rossell, s'ha comprat una tralla. El senyor Pere Rossell, veterinari i director del Parc Zoològic de la Ciutatella, ha adquirit dos magnífics tractats de Dret Polític, no sap bé de quins autors. Que per molts anys en pugui fer bon ús.

El primer homenatge al Sr. Serra Hunter

Càndid com una tórtora, innocent com un colom, ingenu com un anyell, el senyor Serra Hunter es va fer donar un banquet d'homenatge.

Es feu circular, per agafar peix, que es tractava d'un homenatge al rector de la Universitat catalana, i resulta que era acte de partit.

Després de sopar, a l'Ateneu, hi havia moltes persones que es consideraven estafades i parlaven molt desconsideradament del senyor Serra Hunter.

A més a més, d'homenatge sembla que tenia unes evidents finalitats teatrals. Ha quedat molt bé el Dr. Serra.

Després de l'àpat de la Lliga

A propòsit de la ressenya de «L'Opinió»

L'"Opinió" féu una curiosa, breu i humorística ressenya de l'àpat de germanor celebrat per la Lliga a Montjuïc diumenge passat, l'"Opinió" pel que es veu no se'n sap avenir. No donaba el nombre dels començals per por sens dubte d'equivocar la xifra, que com saben els nostres lectors pujà a 7.000. No parlava tampoc dels discursos, ni al·ludia en cap moment la companyonia i la cordialitat que hi regnà.

Es possible que a l'"Opinió" hi hagués arribat una referència prou exacta per donar una impressió acceptable d'allò que fou l'acte de la Lliga. Però a l'"Opinió" es veu que no s'ho sabien ni s'ho saben acabar. No s'ho creuen. Ells que, coaccionant a tort i a dret, no han arribat a passar, en actes d'aquesta mena, d'aquell ridícol i tronadíssim dinar de Belles Arts. a En Companys, no s'expliquen que es

En Companys, no s'expliquen que es pugui fer una cosa amb cara i ulls i grandiosa com la que féu la Lliga. No s'expliquen, tampoc, com és possible fer-la evitant la trencadissa de vasos i de plats, i sense que la gent s'extralimiti ni en menjar ni en beure, sense que distretament els assistents s'empenyin les butxaques de tot el que els vingui a mà (menjar, fruita, coberes, etc.). L'"Opinió" i l'Esquerra, no s'expliquen això, ni s'expliquen que els concurrents escoltin a l'hora dels discursos, amb l'atenció, el fervor i l'entusiasme amb què els 7.000 assistents a l'acte de Montjuïc escoltaren els senyors Cambó, Ventosa i Abadal. Comprehem perfectament que l'"Opinió" hagués escrit una ressenya tan escèptica de l'acte de la Lliga. L'àpat al senyor Companys és massa recent.

Llegiu i propageu
"El Considerat"
Surt cada divendres

Nebots López Robert i Cia., Nou de la Rambla, 63

05(46.711 Bar) Con.